

SEMPER PLUS

Het onderzoek waarvan hier verslag gedaan wordt begon met de vraag hoe één van de voorzaten van de schrijver aan zijn einde kwam. Die vraag leidde tot een volgende vraag: Waarom keerde kapitein Dirk Pauw, gezagvoerder op het schip 'Sans Soucis', niet terug uit Suriname naar Nederland? Met het zoeken naar een antwoord op deze vraag belandde de schrijver in een roerige periode in de Nederlandse en Surinaamse geschiedenis: De oorlog met Frankrijk, de bezetting van Nederland de vlucht van Stadhouder Willem V naar Engeland en het uitroepen van de Bataafse Republiek in januari 1795 en de daaruit voortvloeiend conflicten met Engeland in Nederland en in het Caraïbisch gebied.

De schrijver moet zich beperken tot het belichten een enkel onderdeelje van deze boekdelen vullende historie: Het konvooi dat eind 1793 naar Suriname vertrok onder bescherming van Vice-Admiraal Pieter Hartsinck.

Over dit konvooi zal meer te vinden zijn dan hier is vermeld - er is immers altijd meer te vinden: semper plus.

Hendrik Bruijn

Hendrik Bruijn, een zoon van Willem Bruijn (van Putten, Gelderland) en Barbara Hendriks Visser, werd op 12 augustus 1772 gedoopt in de Noorderkerk (hervormd) te Amsterdam.

Op 8 Maart 1793 ging hij in ondertrouw met Leonora Herveling, van katholieke huize. Op 31 januari 1794 werd hun zoon Willem gedoopt in de Oude Kerk in Amsterdam (hervormd), waarbij Willems grootvader en diens tweede echtgenote getuigen waren. Hendrik Bruijn verdronk op 26 januari 1797 in Suriname.

Zoals zal blijken was Hendrik toen zijn zoon geboren werd op zee.

Toen zoon Willem op 1 november 1820 trouwde moest hij bewijs overleggen dat zijn vader overleden was. Dat bewijs is te vinden in de Huwelijks bijlagen in de vorm van een brief van C. Frijmersum & Zoon, gedateerd 11 Oktober 1800:

Uit het Scheepsboek gehouden door
wijlen capt. Derk Pauw gevoerd hebbend
het schip Sans Souci, blijkt dat den
persoon van Hendrik Bruijn, gevaren
hebbende als tweede timmerman
aan boord van gemeld schip, op
den zesentwintigsten Januarij
des jaars zeventien honderd zeven
en negentig in Surinamen ver
dronken is. -
Gegeven in Amsterdam den elfden
October Anno 1800 twintig
C. Frijmersum & Zoon.

Hoe Hendrik Bruijn, 21 jaar en 7 maanden oud, te water raakte is niet bekend.
Over het schip waarop hij voer en de gezagvoerder is meer te vinden.
Kapitein Dirk Pauw overleed op 1 Juli 1797 in Paramaribo.

Zijn weduwe, Catharina Demmer, plaatste in de Amsterdamse Courant van 28 oktober 1797 de volgende advertentie:

Door deezen thans gebruikelijken weg communiceere ik aan Naastbestaanden, Vrienden en Bekenden, dat ik, tot myn in-nigste zielssmerte, benevens myne twee kinderen, op het al-leronverwachtst kennis heb bekomen, dat myn waarde Echtgenoot, na eene afwezigheid van byna vier Jaaren, op primo July deezes jaars, tot Paramaribo, in den ouderdom van circa 52 Jaaren, my door den dood is ontrukkt, na eene Echtverbindnis can byna 26 Jaaren; Gode te zwygen is onze pligt.* Daar Vrie-ven van Rouwbeklag onze droefheid niet kunnen verminderen, verzoeken wy van dezeven verschoond te blyven.

Amsterdam
27 October 1797.

CATHARINA DEMMER,
Weduwe DIRK PAUW.

*In de Amsterdamse courant van 11-05-1802 een rouwadvertentie waarin de zin:
"Gode te zwygen is onze pligt, hy schenke ons daartoe zyne genade."
Waarschijnlijk een regel uit een gezangenboek.

De schipper stierf dus vijf maanden na Hendrik Bruijn, tweede timmerman. De doodsoorzaak is niet bekend. Het scheepsjournaal van de 'Sans Souci' is niet gevonden. Hield de kapitein het bij tot de dag voor zijn dood of was hij al eerder door een ongeval of ziekte niet meer in staat het dagregister bij te houden en stierf hij na een kort of lang ziekbed?

Anderhalf jaar eerder, op 25 januari 1796 was Catharina's oudste zoon Claas overleden, ook in Suriname. Oorzaak niet bekend. We mogen aannemen dat hij met zijn vader op de 'Sans Souci' voer.

Amsterdamse Courant. 28-05-1796:

Alzo ik Ondergetekende de tyding van myn Man heb ont-vangen, dat mijn tedergeliefd oudste Zoon CLAAS PAUW, in den bloeienden ouderdom van circa 21 Jaaren, te Surinaa-me, op den 25sten January, het Tydelyke met het Eeuwige heeft verwisseld, en zo ik hoopte en vertrouwe in Zyne Eeu-wige Heerlykheid over te brengen; twyffele niet, of myne Vrienden en Bekenden, zullen in dit myn zo smertelyk verlies deel neemen; verzoeke van Brieven van Rouwbeklag verschoond te blyven.

AMSTERDAM
den 24sten Mey 1796

C. DEMMER
Huisvrouw van
DIRK PAUW

De familie Pauw.

Dirk Pauw, van Texel, gereformeerd, ging op 20 December 1771 in Amsterdam in ondertrouw met Catharina Demmer van Amsterdam. Hij was toen 26 jaar oud. Hij werd dan omstreeks 1745 geboren en was bij zijn dood 'circa 52 jaren' oud.

Uit de woorden 'benevens myne twee kinderen' in de rouwadvertentie van Dirk en uit de rouwadvertentie van Claas, waarin Claas 'oudste zoon' genoemd wordt, kunnen we opmaken dat er een derde kind was.

Onder 'Dopen' vinden wij in het Stadsarchief van Amsterdam vijf kinderen, waarvan twee kennelijk kort na hun geboorte overleden. Over de jongste zoon, Willem, geboren in 1785 is niets bekend; een dochter Anna ondertrouwde op 16-10-1801 met Gerrit Roelofsen en overleed 26-02-1842 te Amsterdam.

Klaas Pauw, gedoopt op 29-11-1772 in de Oude Kerk
Claas Pauw, gedoopt op 26-03-1775 in de Oude Kerk, overleden 25 januari 1796 in Suriname
Anna Pauw, gedoopt op 05-07-1778 in de Noorderkerk
Willem Pauw, gedoopt op 14-08-1782 in de Noorderkerk.
Willem Pauw, gedoopt op 16-09-1785 in de Oude Kerk

Catharina Demmer zegt in de rouwadvertentie van haar echtgenoot dat hij overleed "na eene afwezigheid van byna vier Jaaren". Hij zou dan vertrokken zijn na 1 juli 1793.

De Oprechte Haerlemsche courant van 09-11-1793 meldt dat D. Pauw op 7 November 1793 uit Amsterdam vertrok naar Suriname.

De Oprechte Haerlemsche courant 12-11-1793 meldt dat D. Pauw op 10 November 1793 'in zee gezeild' is vanaf Texel.

Kapitein Dirk Pauw.

Alvorens Pauw op zijn laatste reis te volgen vermelden wij enige feiten uit zijn loopbaan als kapitein. De Amsterdamse 'Monsterrollen'¹ en de 'Scheeps-Tydingen' in de kranten schetsen een duidelijk beeld van zijn loopbaan.²

In 1772 wordt hij schipper op 'de Nicolaas en Jan'. Hij vaart van Amsterdam naar havens aan de Middellandse Zee en ook op Noorwegen.

In 1780, nog altijd op 'de Nicolaas en Jan', vaart hij naar St. Eustatius, in de Caraïbische Zee.

In 1783 wordt hij schipper op 'de Vrouw Alida', met welk schip hij twee reizen naar Suriname maakte.

Op 21 april 1789 monstert hij voor het eerst aan op het fregat-schip 'de Sans-Souci'.

Over twee van zijn reizen op 'de Nicolaas en Jan' is dankzij de bewaard gebleven 'Averijgrossen' wat meer bekend. In het eerste geval betreft het stormschade opgelopen op de oostkust van Spanje. Het schip kwam via Gibraltar en Portsmouth veilig aan in Amsterdam op 31 februari 1778.

De boekhouders van Dirk Pauw, de firma Arnold Hooghart & Zoonen, berekenden de geleden schade tot op de stuiver nauwkeurig.

....., (waar by in substantie is
blijkende) dat zij met 't gemelde schip ['de Nicolaas en Jan'] in vereyste
staat beladen voor een gedeelte met brandewijn
en wijn den 25 Decbr 1777 te Barcelona leggende
en wesende gedestineerd naar deze stadt [Amsterdam] ter welker
tyd een swaare storm opkwam, en met veel hevig-
heyd continueerde, lieten toen het anker vallen
dog kort daarnaar niettegenstaande zy toen
twee swaare ankers benefens 't werpanker met een

---

¹ Uitvoerige gegevens uit de monsterrollen ontvangen van de heer Ger Mulder, redacteur Stichting Marhisdata.

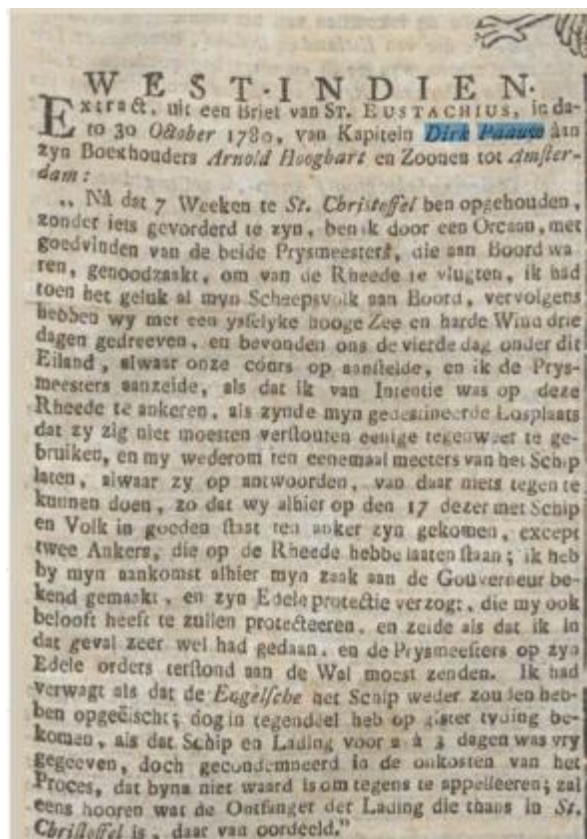
² Voor gegevens uit de monsterrollen en een selectie uit de scheepsberichten, zie appendix.

paardelyn uyt hadden 't schip aan 't dryven raakten, en digt voor de boeg van een Sweedsch schip dreift, wanneer zy in groot gevaar zijnde van te zinken genoodzaakt waeren ten besten en behoud van't schip en lading de 2 swaare touwen en paardelij te kappen gelyk zy deeden, waar door zy verlooren hebben het daags anker, tuyanker en werpanker, boeg reepen en tonneboeyen, mitsgaders de daar aan synde touwen, alles by verklaring & gespecificeert, als ook nog hun sloep, 6 riemen en twee haaken, waardoor zy met de storm naar zee dreeven, leggende 't schip gestadig met dol boord onder waater, welke storm continueerde en geen zyl konde voeren, maar 't schip moesten laten drijven, dat ze naa dat de storm wat bedaard was zy den 31 dito op de kust van Benicarlo te rug gekomen zynde het restant der wyn en brandewijn heben ingenomen, waar naar zy den 5 Jan. 1778 van Benicarlo zyn vertrokken, met verlies van ankers en touwen & den 12en dito in 't nauw van de straat [van Gibraltar] zynde.

.....

Een tweede schadeformulier betreft de reis van Bordeaux naar St. Eustatius in 1780. tijdens welke reis hij met Engelse kapers te maken kreeg. Hij wist aan hen te ontkomen en bereikte zijn destinatie.

Een gedeeltelijk verslag van deze reis werd gedrukt in de Middelburgsche courant van 6 maart 1781:

Fregatschip uit de achttiende eeuw. (Bron/ Gerrit Groenewegen, 1789, Rijksmuseum)

Het Fregat-Schip 'de Sans Souci'

De naam 'fregatschip' is wel bekend door het boek van Arthur van Schendel, 'Het fregatschip Johanna Maria', welk schip in 1865 te water werd gelaten.

Het verschil tussen een 'fregat' en een 'fregatschip' is dat het eerste een oorlogsschip uitgerust met veel kanonnen is, en het tweede een koopvaardijship, met minder kanonnen.

Toen kapitein Dirk Pauw op 21 april 1789 aanmonsterde op het schip 'de Sans Souci' (Zonder Zorgen) was het schip al geruime tijd in de vaart, al valt niet na te gaan wanneer het van stapel liep. Van 1783 tot 1788 was Kapitein Jan Kohl gezagvoerder van het schip geweest. Hij voer op Demerary - Essequibo, nu Engels Guiana.

Uit een bericht in de Amsterdamse courant van 14 Augustus 1788 blijkt dat Jan Kohl eerder dat jaar in Rio Demerary was overleden.

De eerste reis op zijn nieuwe schip, zijn derde reis naar Suriname, verliep voorspoedig. Hij vertrok half Juni 1790 van Texel om daar op eind September 1792 terug te keren.

Pauw's laatste reis naar Suriname

Zoals eerder vermeld, Dirk Pauw vertrok op 7 november 1793 uit Amsterdam naar Suriname en koos op 10 november zee van Texel.

Hij was niet de enige schipper die naar Suriname vertrok.

Uit een bericht in de Oprechte Haerlemsche courant van 9 november blijkt dat er meerdere konvoeien van Texel vertrokken:

De wind N.N. Oost; Den 7 [Nov.] is niets binnengekomen, maar uitgezeild de 's Lands Oorlogschepen 'Utrecht', onder commando van den Admiraal J. Boot en le 'le Mefiance', Luit. Musquitier, na Zeeland; 'Gelderland', Kapt. Grave van Byland, en 'de Snelheid, Kapt. D. Hingst, na Cork, onder deszels Convoy A.J. Oltmans na Ostende.

- De Oorlogschepen 'Overyssel', Kapt. J.L. Bosch³ 'de Erfprins van Brunswyk, Kapt. P. Hartsing#, en 'de Eensgezindheid', Kapt. Overveld na de Westindien⁴, onder deszels convoy:
- de O.I.Comp. schepen 'Washington', Kapt. P. van Velsen, en de 'Hertog van Brunswyk', Kapt J. Olhof, na China,
- 'de Geertrui Petronella', Kapt. M. Hansen, 'Dordrecht,' Kapt. G. Jaager, 'Noordholland', Kapt. ....., en de 'Agatha', Kapt. H.P. Murk, na Batavia; alle van deeze kamer;
- C. Gabriels, C. Pieters#, P. Kelder en P. Martens#, na Curacao,
- S. Rikkels, P. Thomsen# en J. Jacobs na Demmerary,
- J. de Vogelen en J. Kruder na St. Eustatius,
- **L. Alexander#, O. Sierde, W. Kans, J. Tiede#, R. Barends, D. Muller, A. Matthysen, H. Joosten#, D. Pauw#, M. Frederiks en J. de Vries na Surinamen,**
- P. Stuk, T. Swart# en A. Nannings na de Berbiesjes;
- .....

gearriveerd in Tenerife op 26 december

Het konvooi bestond dan uit 2 schepen met bestemming China, 4 schepen met bestemming Batavia en 23 met bestemming West-Indië, waarvan 11 naar Suriname, De 6 schepen met bestemming China en Batavia voeren wellicht een eindje mee met het konvooi maar behoorden niet tot het konvooi naar West-Indië.

Het konvooi werd tijdens de oversteek naar West-Indië alleen begeleid door 's Lands schip van oorlog 'de Erfprins van Brunswyk', met als kapitein Pieter Hartsinck.

De Oprechte Haerlemsche courant van 01-03-1794 meldt dat Kapt. Pieter Martens, op weg naar Curaçao, op 26 December [1793] D. Pauw, op weg naar Suriname, gezien heeft in Tenerife en dat deze voornemens was om op 28 december vandaar te vertrekken:

---

³ Kapitein Jan Louis Bosch behoorde niet tot het konvooi naar West-Indië, maar tot een konvooi dat vertrok naar Cadix.

Journal van 's Lands Schip 'Overijssel', gecommandeerd door kapitein J.L. Bosch.
<https://www.maritiemdigitaal.nl/index.cfm?event=search.getdetail&id=100126533>

⁴ Kapitein ter Zee S.A. van Overveldt (1762-1805) vertrok op 7 november 1793 uit Texel, maar begon de oversteek naar Suriname op 28 juni 1794 vanuit Elmina en kwam aan in Paramaribo op 14 augustus van dat jaar. Op 7 augustus 1796 droeg hij het commando over aan Vice-Admiraal Andries Braak.

Nationaal Archief. 2.01.29.03 Inventaris van het archief van de Marine 1795-1813: Aanhangsel II
54 Journal gehouden door de kapitein ter zee, Samuel Adrianus van Overveldt, commanderende 's lands fregat van oorlog Eensgezindheid, 14 juni 1793 - 7 augustus 1796

Kapt. Pieter Martens, van hier naar Curacao gedestineerd, meld van Tineriffe, in dato 26 December, dat hy, benevens 's Lands Schepen van Oorlog, onder Commando van de Kpts. Dekker⁵ en Hartsinck, aldaar binnen gelopen is, alsmede H. Joosten, D. Pauw, J. Tiede en D. Alexander na Surinamen, T. Swart na de Berbice, P. Thomsen na Demerary, en C. Pieters naar Curacao, en zouden aldaar blyven liggen tot den 28 dito, om aftewachten of'er nog eenige schepen, die van 't Convoy afgeraakt waren, zich aldaar zouden verzamelen, doch dit geen plaats hebbende, dacht gem. Kapt. Mertens dat dezelve voorby geraakt en hun reis voortgezet zullen hebben.

Pieter Martens inclus arriveerden van de 25 schepen van het konvooi 9 schepen in Tenerife.

De Oprechte Haarlemsche courant van 01-05-1794 en de Leydse courant van 02-05-1794 melden dat men van binnengekomen schepen bericht heeft ontvangen dat D. Pauw, J. Alexander en H. Joosten zijn aangekomen in Suriname. Aannemende dat die berichten er twee maanden over gedaan hadden zouden de drie kapiteins eind februari 1794 aangekomen moeten zijn. Het konvooi vertrok rond de jaarwisseling 1793-1794 uit Tenerife en zal een kleine twee maanden over de overtocht hebben gedaan en inderdaad eind februari of begin maart 1794 in Suriname zijn aangekomen.⁶

De Goudasche courant van 30-03-1795 en Haarlemsche Courant van 31-03-1795 geven de inhoud van een brief uit Suriname, gedateerd 15 november 1794, ontvangen van Kapitein Wiebe Pieters de Jong, door hem verzonden uit l'Orient, waar de Jong dan is opgebracht, gedateerd 11 maart 1795. In deze brief schrijft de Jong dat hij bij zijn aankomst op 22 Augustus 1794 in Suriname daar vond liggen:

Daniel Mulder, Jacob de Vries, Dirk Pauw, Hendrik Joosten, Roelof Barends, Barend Mulder, Fredrik Schoeman en Lourends Alexander, benevens 2 's Lands fregatten van oorlog, onder commando van Capt Overveld en Capt. Hartzink. - Alle met ledige schepen.

De Jong vertrok uit Suriname op 15 november 1794. Op die datum begonnen enige schepen suiker te laden, met het plan om in januari te vertrekken. De overige schepen zouden koffie en katoen laden en begin maart in konvooi terug zeilen. Alle daar liggende schepen waren volgens de Jong in goede staat, evenals hun equipages.

De Nationaale courant van 22 april meldt dat P. Wiebes de Jong, na een oponthoud in l'Orient, op 19 april in Texel is aangekomen, evenals J. Tucker uit Suriname. Het bericht gaat verder:

---

⁵ Kapitein Simon Dekker behoorde niet tot het West-Indië konvooi.

DEKKER (Simon) werd den 1sten Junij 1751 kapitein ter zee ter admiraliteit Noorder kwartier, geraakte in 1787 om zijne gehechtheid aan den Stadhouder in groote moeilijkheden, doch werd na de omwenteling in eere hersteld. Hij vertrok den 19^{den} December 1794 met Oorthuys en Grootenraay, als bevelhebber op het fregat *Medenblik* naar Oost Indië, ...

Van der Aa. Biografisch Woordenboek der Nederlanden. Deel 4, 108

Volgens de Leeuwarder courant 05-03-1794 was hij, (volgens mededeling van P. Martens), kapitein van het schip Enkhuizen.

⁶ J. Wolbers. Geschiedenis van Suriname. 1861. p. 456:

"In Januarij 1794 kwam weder eene vrij aanzienlijke vloot, onder convooi van het fregat de Erfprins van Brunswijk, kapitein P. Hartsinck, in Suriname aan."

https://www.dbnl.org/tekst/wolb002gesc01_01/wolb002gesc01_01_0010.php

Met brieven van Surinaame van den 29 January wordt gemeld dat te Cajenne opgebracht is het Amerikaanse Schip 'the Courtney', Capt. Charles Bushnell, van Amsterdam naar Suriname gedestineerd, de lading was prys verklaard, en men was bezig dezelve te lossen en te verkopen.

Capt. Tucner in Texel binnen, die den 30 January van Suriname vertrokken is, zou 8 dagen daar na gevolgd worden van N. Nonell, en in't begin van December S. Waite, beide naar Amsterdam. Sedert Capt. Butler, waren geen Schepen gearriveerd; ook meld men, dat in het Voorjaar het convoi zou vertrekken, doch zonder bepaling van tyd.

Volgens brief van de Berbice van den 29 December, zouden de Capts. A. Nannings, T. Swart en C. Friesman den 15 February sluiten, en dagten de laatste van die Maand met het Surinaamsche Convoi te vertrekken.

Dat het plan was om in maart naar huis te keren wordt ook bevestigd in brieven ontvangen uit Suriname gedateerd 9 februari, ontvangen via Kapitein Symond:

Met Symond heeft men brieven van Surinamen van den 9 February, volgens welk kort daar na zou volgen N. Nonell en den 20 February zou sluiten Denis Butler, beide naar Amsterdam. Het vertrek van 't convoi was op den 20 Maart bepaald.

Nationaale courant 24-04-1795.

Op 2 mei schrijft de Rotterdamse courant:

The Sheernes is gearriveert Kapitein Butler, voerende het Amerilaansch Schip 'Illustous President', den 17 Maart van Suriname vertrokken en gedestineert na Amsterdam, dezelve is te Sheernes, uit hoofde van het gebeurde in Holland, aangehouden en kan nog geen vryheit bekomen om zijn reis te vorderen; rapporteerd voorts, dat by zyn vertrek van Suriname, circa 40 Hollandsche Schepen beladen waren en gereed om onder Convoy van drie Hollandsche Fregatten, gecommandeerd door de Kaptein Hartsingh, Overveld en Lemmers⁷.

, na het Vaderland te vertrekken, doch dat men daaglyks tyding verwagte om, wanneer deswegens positive berichten inkwamen, na een der Engelse Eilanden, of wel na Yrland, of een der Havens in 't Kanaal aan Engeland behoorende te zynen.

Men heeft egter, uit vroegere berichten van Suriname, reden om te verwagten, dat het vertrek van deze Schepen geen plaats zal hebben gehad, maar dat dezelve zullen zyn blyven liggen, tot nader ontvangst van nadere tyding uit het Vaderland.

Zynde men van goeder hand geïnformeerd, dat door de Commissie, tot de zaken van de West-Indiën, voorzorgen zyn gebruikt, ten einde deze en andere Schepen zich niet in Engelsche havens zouden begeven; ook schynt het getal der te Suriname liggende Hollandsche Schepen merklyk vergroot.

Deze veronderstelling wordt twee maanden later bevestigd:

Met brieven van Boston wordt gemeld, dat de pryzen van de Koffy en Suiker steeds duurder werden, alzo de Kapers van Bermuda alle de West-Indische Schepen opbragten.

Het groote Convoy van Suriname zoude, uit vreeze van door de Engelschen genomen te zullen worden, de reis naar Europa niet aannemen

Rotterdamse courant 30-06-1795

De Omwenteling van januari 1795 deed Kapitein Pieter Hartsinck besluiten om het retour konvooi niet te laten vertrekken uit Suriname.

Uit het journaal van Kapitein van Overveldt blijkt dat er eind februari 1795 inderdaad sprake was van een terugkeer naar Nederland. Het tuig en de zeilen van 's Lands oorlogschepen werden nagezien, de masten geschraapt, de watertonnen geteerd:

1795

---

⁷ Nikolaas Lemmers (1759-1822), Kapitein-Luitenant ter Zee, Triton, 24 stuks geschut.

Geankert voor het Forteres.

Saturdag den 28^e d^o [February]. goed weer. hielden krijgsraad over eenigr Poincte waaronder het Convoij.

Zondag den 29^e d^o, goed weer. 's Lands Fregat den Erfprins van Brunswijk alhier geankert om zig insgelijks gereed [te] maaken om met Convooy te repatrieeren.
Begon mijn schip van binnen en buijten te laten schilderen

Maandag niets gepasseerd.

Dinsdag den 31^e Februarij de matroos Siebe Berends over boord gevallen en verdronken.

Kapitein Dirk Pauw, aangekomen bij Paramaribo eind februari of begin maart 1794 lag in maart 1795 met een geladen schip klaar om naar huis te varen.

Zijn zoon Claas, de tweede timmerman Hendrik Bruijn en hijzelf zouden de oversteek, zo deze had plaatsgevonden, mogelijk hebben overleefd.

Over het schip 'de Sans Souci' en haar lading verscheen een bericht in de Nederlandse kranten (Utrechtse Courant 23-02-1798, Rotterdamsche Courant 24-02-1798, Oprechte Haerlemsche Courant 24-2-1798:

Alle de Geïnteresseerdens in de Lading van het op Surinamen afgekeurde SCHIP, genaamd SANS SOUCI, Schipper wylen Dirk Pauw, worden verzogt, eerstkomende Maandag, den 26 deezer Maand, te compareeren in de Herberg *de Karsseboom* te Amsterdam, des middags ten 12 uuren precies, als wanneer aan de Geïnteresseerden bericht zal worden gegeven wegens de situatie van de Lading, en voorts over de omstandigheden te besoeigneeren.

Het schip blijkt in Suriname te zijn afgekeurd. Dit moet gebeurd zijn na maart 1795 - Pauw zou immers geen lading hebben ingenomen op een afgekeurd schip - en waarschijnlijk na Pauws overlijden.

Een soortgelijk bericht verscheen in de Amsterdamsche Courant van 24-04-1800:

De Geïnteresseerdens in de Lading van het te Suriname afgekeurde Schip, genaamd SANS SOUCI, Kapitein DIRK PAAUW, worden verzogt op morgen den achtsten deezer, te Compareeren in de Karsseboom, des middags ten 12 uuren, om te besoeigneeren over de Pretentie van Schipper AREND DE BOER, in wiens Schip een deel der voorschreve Laading overgescheept is.

Uit een bericht in de Amsterdamsche courant van 18-10-1800 blijkt dat er alleen een bericht betreffende de lading in Amsterdam is aangekomen:

Alle de Geïnteresseerden in de Lading van het op Surinamen afgekeurde Schip, genaamd SANS SOUCI, Schipper wylen Dirk Pauw, worden verzogt, eerstkomende Maandag, den 20sten deezer Maand, te Compareeren in de *Herberg de Karsseboom*, te Amsterdam, des middags ten 12 uuren, als gesoeigneerd zal worden over het ingekomen bericht van Surinaame, relatief de Lading van gemelde Schip.

Of al dat 'soigneren' heeft geholpen en of de lading Amsterdam ooit bereikte en waaruit hij bestond blijft een vraagteken.

Amsterdamse Monsterrollen

Dirk Pauw

Op 7.4.1772 wordt hij schipper op de **NICOLAAS EN JAN**, bestemming Marseille. Geen verdere gegevens.

Op 27.3.1773 en 10.12.1773 gaat hij naar de Middellandse Zee.

Op 12.7.1774 resp. 18.7.1875 gaat de reis via Bergen resp. Noorwegen naar de Middellandse Zee.

20.7.1776 opnieuw Bergen / Midd. Zee.

16.5.1778 via Riga naar de Midd. Zee

8.4.1780 via Bordeaux naar Curaçao of St. Eustatius.

Alle reizen deed hij met de NICOLAAS EN JAN.

Op 29.11.1783 werd hij schipper op de **VROUW ALIDA**, geen gegevens, en ging hij voor het eerst naar Suriname.

Op 22.9.1786 op de ALIDA opnieuw naar Suriname.

Dirk Pauw tekende voor het eerst de monsterrol voor de **SANS SOUCI** op 21 april 1789, bestemming Suriname

'Zee-Tydingen' of scheepsberichten in de kranten:

-Volgens brieven van Lisbon in dato 4 February over Engeland zyn aldaar gearriveerd .... Te Barcelona Dirk Pauw, ...

Leydse Courant 02-03-1774

-Den 21 [Mei] zyn binnengekomen ....., D. Pauw van Majorca

Oprechte Haerlemsche courant 23-05-1774

-Den 23 [Juli] zyn [van Texel] uitgezylt Dirk Pauw, Frederic Jacobs en Tade Volkers na Noorwegen; de Wind W.Z.

Oprechte Haerlemsche Courant 26-07-1774

Een vreemde eend in de bijt:

....., Makelaars, zullen op Woensdag 17 July .... verkoopen, een party van extraordin, puiks puik van 18 Baalen Senne-bladen*, gelost uit het schip 'de Nicolaai en Giovanna, Capt. Dirk Pauw, gekomen van Venetien, ...

*Thee van deze bladeren wordt gebruikt als laxermiddel

Amsterdamse Courant 06-07-1775

-In Plymouth is binnengelopen kapt Dirk Pauw, voerende 't schip 'Nicolaas en Jan'

Hollandsche historische courant 03-03-1778

-[Binnengelopen] Te Honfleur Dirk Pauw, 'de Nicolaas en Jan', van de kust van Barcelona

Noordhollandsche courant 12-02-1779.

Te Barcelona [is gearriveerd] Dirk Pauw, 'de Nicolaas en Jan', van Honfleur

Noordhollandsche Courant 23-04-1779.jpg

Te Lisbon .... is vertrokken ..... Dirk Paauw, 'de Nicolaas en Jan', na Cette

Noordhollandsche courant 29-10-1779

-16 febr. [1780', in Texel binnen gekomen Dirk Pauw, 'de Nicolaas en Jan' - van Cette

Noordhollandsche courant 18-02-1780.

> 8.4.1780 via Bordeaux naar Curaçao of St. Eustatius. Alle reizen deed hij met de NICOLAAS EN JAN.

In de Middelburgsche Courant 06-03-1781 verscheen een

"extract uiteen brief van St. Eustachius in dato 30 October 1780, van Kapitein Dirk Paauw aan zijn boekhouder Arnold Hooghart en Zoonen tot Amsterdam", betreffende de reis naae St. Eustatius.

> Op 29.11.1783 werd hij schipper op de de VROUW ALIDA

-Den 26 [Maart] zyn uitgezeild [van Texel] Dirk Pauw en Simon Vaartjes na Surinamen.

Oprechte Haarlemsche Courant 30-03-1784

-Te Lisbon Teunis Smith, van Amsterdam, dezelve was dwars van de Zorlings in goede staat gescheiden van de Capt. Simon Vaartjes, voerende 't schip 'Broederlust, en Dirk Pauw, 'de Vrouw Alida', beide van Amsterdam na Surinamen gedestineerd,
Nederlandsche courant 10-05-1784

-Van Surinamen heeft men Brieven van onderscheidene datums: de laatste van 11 Mey met Kapt Hartman, volgens welke aldaar den 4 Mey gearriveerd zyn de Kapt. S. Vaartjes en D. Pauw, van hier, en zouden beide in de maand July weder vertrekken.
Leydse courant 21-06-1784.

Capt Christiaan Eeg, den 26sten dezer van Surinamen in Texel binnen gekomen, was dem 26 February van daar vertrokken, 8 dagen na hem zou volgen Simon Krygsmanm 'de Harmonie', Dirk Pauw, 'de Vrouw Alida', ...
Nederlandsche courant 01-05-1786.

> Op 22.9.1786 op de VROUW ALIDA opnieuw naar Suriname

-Den 23 September is met M. Lourens van Surinaamen vertrokken Dirk Pauw, mee herwaarts.
Oprechte Haarlemse Courant 18-12-1787

Correctie:

-Van Kapitein Dirk Pauw, waarvan men gemeld heeft, dat in de maand September bereids van Surinamen zoude gezeild zyn, verneemt men nader, dat niet voorhalf October van daar de reis herwaarts zoude aannemen
Rotterdamse courant 05-01-1788

> Dirk Pauw tekende voor het eerst de monsterrol voor de SANS SOUCI op 21 april 1789, bestemming Suriname.

-Den 15. dito [Juni 1790] is [te Texel] binnengekomen Dirk Pauw, Sans Souci - naar Surinamen.
Utrechtse Courant 18-06-1790.

op 27 december 1790 werd te Amsterdam verkocht: "Een 16de part in 't Fregat-Schip Sans Souci, Kapt. Dirk Pauw
Amsterdamse Courant 23-12-1790

-Amsterdam, den 20 September. Eergisteren en gisteren zyn in Texel binnengekomen C.C. Vulphius van Curacao, D. Pauw en R. Luytjes van Surinamen, ...
Rotterdamse courant 22-09-1792

Dito:

-Amsterdam, den 22 September. Den 19. deezer zyn in Texel binnen gekomen Dirk Pauw en Ryndert Luytjes van Surinamen.,
Utrechtsche Courant 24-09-1792

Jan Kohl

Op 31 mei 1783 kwam kapitein Jan Kohl, van Amsterdam, met het schip 'de Nieuwe Resolutie' in Texel binnen van Demerary.

In de loop van 1783 werd Jan Kohl kapitein op de 'Sans Souci'.

Op 4 December 1783 is Jan Kohl uitgezeild met bestemming Essequibo en Demerary

Op 1 september 1784 arriveerde hij in Texel met der 'Sans Souci' van Demerary

Op 7 december 1785 kwam kapitein Jan Kohl aan in Demerary, op 22 augustus 1786 liep hij binnen in Texel

Op 31 januari 1787 was hij weer in Demerary, waar hij overleed

Alle Heeren Notarissen binnen deeze stad resteerende, worden verzogt hunnen respective Prothocollen na te zien, of nu wylen Kapitein Jan Kohl, in leven gevoerd hebbende het Schip genaamd 'Sans Soucina', verleenen of gepasseerd heeft eenige Actens van uiterste Wille, Executeurschappen of Voogdye, ...
Amsterdamse courant 14-08- 1788

Amsterdamse monsterrollen:

6.4.1785, Jan Kohl, SANS SOUCI, naar Demerare (nu Georgetown) en Essequibo (de Essequibo rivier).

5.12.1786, Jan Kohl, SANS SOUCI, naar Demerare / Essequibo